

State of the World 2013: Är en hållbar utveckling fortfarande möjlig?

Publicerat: onsdag 1 maj kl 13:59

Den miljöundervisning våra barn får idag kan jämföras med att lära sig paddla kanot på en lugn flod. I framtiden kommer de att behöva lära sig att hantera betydligt tuffare vatten, spår Worldwatch Institutets chef, Robert Engelman.

Miljömedvetenheten ökar i världen, människor blir rikare och de förnyelsebara energikällorna växer kraftigt. Det är några av de positiva utvecklingsmönster Worldwatch Institute lyfter fram i sin nya rapport. Men på flera områden går utvecklingen också snabbt åt helt fel håll och det börjar bli dags att plocka fram krismanualen. Det gäller framförallt den fortsatta ökningen av växthusgasutsläpp och vårt allt snabbare utnyttjande av ändliga resurser.

Vi har träffat det inflytelserika miljöinstitutets chef Robert Engelman och fick börja med att lära oss ett nytt ord: "Sustinababble" - fritt översatt ungefär "hållbarhetsbabble".

🔊 State of the World 2013: Is Sustainability Still Possible? ▼

Vad är egentligen hållbart och är en hållbar utveckling, alltså ett sätt att leva idag, som inte förstör kommande generationers förmåga att leva ett lika bra liv fortfarande möjligt? Den frågan ställs i årets rapport från det inflytelserika amerikanska miljöinstitutet och tankesmedjan World Watch Institute - som sedan 1980-talet publicerat årliga sammanställningar över världens tillstånd.

Sustinababble var alltså ordet - hållbarhetsbabble - skulle man kanske kunna översätta det med. Ett ord som kom till teamet på World Watch institute som en reaktion på allt tomt snack om hållbarhet, som de tycker genomsyrar samhället och inte minst reklamen omkring oss. En massa babbel alltså, men också en syftning på Bibelns berättelse om Babels torn: en symbol för mänskligt övermod och språkförbistring.

– Alltför många företag och organisationer har kapat ordet hållbarhet för att sälja förenklade lösningar till oss. Nått som vi tror är litet bättre, litet grönnare, litet coolare, utan att överhuvudtaget prata om vad

hållbarhet egentligen betyder, och vilken miljökris vi faktiskt står inför, förklarar institutets chef, Robert Engelman.

Titeln på årets rapport är alltså en fråga: Är en hållbar utveckling fortfarande möjlig? och Robert Engelmans svar idag blir: Nej, i stort sett ingenting i vårt samhälle är verkligt hållbart, eftersom hela vår civilisation är ohållbar. Vi lever inte alls på ett sätt som garanterar att våra barn och generationer därefter kommer att få det lika bra som vi, vilket är den bokstavliga betydelsen av en hållbar utveckling, påpekar han.

Visst är det bra att ordet hållbar utveckling, som Bruntlandkommissionen satte på agendan 1992, har spridits över världen och bra att många konsumenter tydligt upplever det som positivt laddat och att de gärna vill känna att de gör miljömedvetna val:

– Men nu måste vi börjar tala klarspråk om vad som verkligen krävs för att värna kommande generationers välmående, och se till att opinionen förstår och börjar kräva verklig hållbarhet.

I vanlig ordning går årets rapport igenom viktiga miljö- och befolkningsutvecklingsområden och listar de framsteg som gjorts, liksom var utvecklingen går bakåt. Här kan man tex läsa om att allt fler av världens invånare lyfts ur fattigdom och att vi redan 2010 lyckades uppfylla ett av FNs millenniumsmål; att halvera mängden människor som saknade rent vatten på jorden räknat från år 1990. Den uppgiften klarade världen fem år tidigare än FN hoppats. Robert Engelman, som själv jobbat i flera decennier med just befolkningsfrågor, menar att det är det område där de största framstegen gjorts och där vi fortfarande kan göra mycket för att nå en mer hållbar värld, med ganska enkla medel.

– Jag är övertygad om att en av de viktigaste saker världen kan göra för att gå mot en mer hållbar utveckling är att se till att kvinnor över hela världen får makt över sitt eget liv och kan göra egna val, både vad gäller produktion och reproduktion. Ni kanske undrar vad det har att göra med miljön, rent vatten eller ren luft? Men, även om det finns undantag, så vet vi att kvinnor i regel är mer inriktade på hållbarhet än män är.

– Men det allra viktigaste är att när kvinnor får bestämma själva, så föder de färre barn, senare i livet och de vet vad som behövs för att barnen och de själva ska överleva. Det är den sortens befolkning vi behöver för att bygga en verkligt hållbar framtid, förklarar Robert Engelman.

Robert Engelman, chef på Worldwatch Institute minnesfotar de han pratar med. Foto: Sveriges Radio / Kristola

Andra positiva tecken som Worldwatch institute lyfter fram just i år är att mängden förnyelsebar energi ökar snabbt världen över och att allt fler börjat förstå att vi måste stoppa skövlingen av våra regnskogar och förlusten av biologisk mångfald. Fler och fler människor blir också medvetna om de pågående klimatförändringarna, enligt institutet. Men ett av de allvarligaste bakslagen under 2012 är också att vi fortsätter att öka våra utsläpp av växthusgaser i mycket snabb takt.

– *En mycket påtaglig konsekvens för oss amerikaner var att vi drabbades av den värsta torka vi någonsin upplevt. 47 av 50 stater led av torka under större delen av förra sommaren, vilket påverkade såväl skördar som vattenförsörjning och djurlivet. Efter det drabbades New York, för andra året i rad, av en extremt kraftig orkan, vilket är mycket ovanligt i det området.*

– *Det här fick många amerikaner att förstå kopplingen mellan att vi gör så litet för att minska våra växthusgasutsläpp och att världen värms upp.*

– *Rekordavsmältningen i Arktis är en annat skrämmande exempel från förra året då både vad vi människor gör för att orsaka klimatförändringar och hur planeten sedan svarar på detta förändrade klimat förvärrades.*

Vi använder också ändliga resurser, som mineraler och helium, i allt större utsträckning. För att inte tala om fosfor, det grundämne som bryts för att tillverka konstgödsel.

– *Efterfrågan på fosfor stiger, liksom priset, och nya fabriker byggs nu litet överallt i USA, ofta utan tillräckligt säkerhetstänkande och lagstiftning. Det var **en sådan fabrik som exploderade i Texas häromveckan**, med flera döda och över 150 skadade som följd. Det är ett exempel på att vår ohållbara livsstil börjar bli farlig för oss.*

Så för första gången avslutas också State of the World rapporten med en avdelning med rubriken "Open in Case of Emergency" - att öppnas vid fara.

För enligt Worldwatch institute börjar tiden rinna ut och vi måste förbereda oss på tuffare tider med fler klimatrelaterade katastrofer, högre matpriser och högre energipriser. Redan nu bör vi tänka på hur vårt samhället ska kunna bli motståndskraftigt, resilient, för att klara sådana påfrestningar. Inte minst skolorna bör undervisa barnen om vilka påfrestningar som väntar.

– *När vi undervisar barnen om miljöfrågor idag är det på en ganska grundläggande nivå. Vi lär dem liksom att paddla kanot i lugna vatten, men inte hur de ska klara forsar eller vad som händer om man hamnar i ett vattenfall.*

– *Nu måste vi börja lära våra unga hur de ska hantera katastrofer, både i sina egna liv, och i samhället. Oc hur de ska kunna hålla huvudet kallt och navigera rätt även i stormiga vatten i framtiden.*

Men ännu finns saker som skulle kunna vrida världen i rätt riktning säger Robert Engelman. Och när jag ber honom nämna det viktigaste säger han att vi bör sätta allt fokus på att få världens regeringar att enas om att införa en global koldioxidskatt, som kraftigt höjer priset på klimatskadliga utsläpp och där inkomsterna sedan kan användas till att hjälpa utvecklingsländer att bygga välfärd med fossilfria energikällor.

Vetenskapsradion

marie-louise.kristola@sr.se
Marie-Louise Kristola

Read more: <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3345&artikel=5521002>